

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101330

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 16-11-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сафар'янс Галина Василівна

2. Halyna V. Safarians

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Історія та археологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Історія та археологія

Дата захисту: 28-12-2023

Спеціальність за освітою: Історія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ID 3231

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, буд. 30, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, буд. 30, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 03.01.09

Тема дисертації:

1. Професор І.М. Єремеев (1887-1957 рр.): наукова, педагогічна та організаційна діяльність
2. Professor I.M. Yeremeyev (1887-1957): scientific, pedagogical and organizational activities

Реферат:

1. У дисертаційній роботі на основі комплексу репрезентативних джерел та сучасних теоретико-методологічних засад досліджено творчу спадщину відомого вченого та популяризатора науки й освіти професора Івана Максимовича Єремеева (1887-1957 рр.). Відображено його життєвий шлях, формування наукового світогляду, педагогічну, просвітницьку, методичну, організаційну, наукову діяльність та внесок у розвиток вітчизняної селекції та насінництва. Актуальність дослідження. На сучасному етапі розвитку української держави, в умовах проведення соціально-економічних реформ, перед істориками-аграрниками постає нагальна необхідність дослідити життєвий і творчий шлях видатних учених, об'єктивно оцінити їх внесок у становлення та розвиток сільськогосподарської науки та практики. В українській історіографії недостатньо наукових праць, у яких би на широкому фактичному матеріалі розкривалися творчі здобутки вітчизняних учених. Внесок окремих постатей в історію науки довгий час замовчувався, або ж узагалі не

розглядався. До блискучої плеяди видатних учених у галузі селекції та рослинництва належить професор Іван Максимович Єремеев. Вивчаючи наукову спадщину видатного вченого-селекціонера, ми водночас розширюємо та поглиблюємо окремі аспекти розвитку аграрних наук, персоніфікуємо науковий простір видатними особистостями ХХ ст. Нині стає актуальним вивчення наукового доробку визначного селекціонера, що присвятив усе своє життя створенню нових сортів озимої та ярої пшениці, вівса, інших польових культур. Для стабільного розвитку аграрного сектора економіки та забезпечення економічної незалежності нашої держави винятково важливе значення має науково обґрунтована сортова політика, в зв'язку з чим особливої актуальності набуває підвищення ефективності селекції та насінництва. Однак вагомий персональний внесок відомого вченого в розвиток української аграрної науки недостатньо вивчений. До сьогодні не існує ґрунтовного дослідження, в якому б комплексно відображався життєвий шлях і науково-професійна діяльність ученого в розвитку вітчизняної селекції. У зв'язку з цим поява такої праці поповнить скарбницю історичного досвіду, дасть змогу визначити пріоритетні напрями подальшого розвитку вітчизняної науки і техніки. Наукова новизна одержаних результатів полягає в постановці та розробці актуальної теми, яка на сьогодні в історичній науці всебічно й об'єктивно не розкрита. У дисертації вперше в українській історіографії на основі різнопланових за змістом і походженням джерел комплексно проаналізовано життєвий шлях та наукову діяльність професора І. М. Єремеева; наведено й конкретизовано маловідомі факти з життя та діяльності вченого, які раніше не були оприлюднені в наукових розвідках; з'ясовано основні чинники, що впливали на процес формування наукового світогляду І. М. Єремеева; розроблено періодизацію життя та наукової діяльності вченого, що сприяло поетапному відтворенню його ролі в розвитку селекційної науки; проаналізовано наукові праці І. М. Єремеева, що дало змогу значно поглибити знання про подальший розвиток вітчизняної селекційної науки. У ході дослідження удосконалено бібліографію наукових праць ученого та впорядковано літературу про нього на основі вивчення наукової спадщини вченого; джерелознавчу базу за рахунок уведення до наукового обігу нових та маловідомих архівних матеріалів про І. М. Єремеева, що дали можливість об'єктивно проаналізувати життя і творчість ученого. Набув подальшого розвитку напрям наукової роботи з відтворення життєвого шляху та наукової діяльності вітчизняних учених-селекціонерів. Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що матеріали дослідження можуть бути використані при подальшій розробці окресленої теми. Фактичний матеріал, узагальнення та висновки дисертаційного дослідження, введені в науковий обіг документи й матеріали, суттєво доповнюють і розширюють сучасні знання з історії розвитку селекційної науки в Україні в кінці ХІХ – першій половині ХХ ст.

2. The dissertation examines the creative legacy of the famous scientist and popularizer of science and education, Professor Ivan Maksymovych Yeremeyev (1887-1957), based on a complex of representative sources and modern theoretical and methodological foundations. There are reflected his life path, the formation of his scientific outlook, pedagogical, educational, methodical, organizational, scientific activity and contribution to the development of domestic breeding and seed production. Relevance of research. At the current stage of the development of the Ukrainian state, in the conditions of socio-economic reforms, agricultural historians have an urgent need to investigate the life and creative path of outstanding scientists, to objectively assess their contribution to the formation and development of agricultural science and practice., There are not enough scientific works in Ukrainian historiography, which would reveal the creative achievements of domestic scientists based on extensive factual material. The contribution of individual figures to the history of science was kept silent for a long time, or wasn't considered at all. Professor Ivan Maksymovych Yeremeyev belongs to the brilliant pleiad of outstanding scientists in the field of breeding and plant breeding. We expand and deepen certain aspects of the development of agrarian sciences by studying the scientific heritage of an outstanding scientist-breeder, as well we personify the scientific space with outstanding personalities of the 20th century. Nowadays, it is becoming relevant to study the scientific products of the decisive breeder, who devoted his whole life to the creation of new varieties of winter and spring wheat, oats, and other field crops. A scientifically based varietal policy is extremely important for the stable development of the agrarian sector of the economy and ensuring the economic independence of our country, which is why increasing the efficiency of selection and seed production becomes

especially important. Consequently, it becomes especially relevant increasing the efficiency of selection and seed production. However, it is not sufficiently studied the important personal contribution of the famous scientist to the development of Ukrainian agricultural science. To date, there is no thorough study that would comprehensively reflect the life path and scientific and professional activity of a scientist in the development of domestic breeding. In this regard, the appearance of such a work will replenish the treasury of historical experience, will make it possible to determine priority directions for the further development of domestic science and technology. The scientific novelty of the obtained results bases on the formulation and development of an actual topic, which has not been comprehensively and objectively disclosed in historical science today. In the dissertation, for the first time in Ukrainian historiography, it is analyzed comprehensively the life path and scientific activity of Professor I. M. Yeremeyev on the basis of diverse sources in terms of content and origin; there are listed and specified little-known facts from the scientist's life and activities, which were not previously published in scientific intelligence; there were clarified the main factors influencing the process of formation of I.M. Yeremeyev's scientific ideology; it was developed the periodization of the scientist's life and scientific activity, which contributed to the gradual reproduction of his role in the development of breeding science; there were analyzed the scientific works of I. M. Yeremeyev, that made it possible to significantly deepen knowledge about the further development of domestic breeding science. In the course of the research, the bibliography of the scientist's scientific works was improved and the literature about him was organized based on the study of his scientific heritage; as well as a source knowledge base due to the introduction into scientific circulation of new and little-known archival materials about I.M. Yeremeyev, which made it possible to objectively analyze the scientist's life and work. The direction of scientific work on the reproduction of the life path and scientific activity of domestic breeder-scientists acquired further development. The practical significance of the obtained results is that the research materials can be used in the further development of the outlined topic. Factual material, generalizations and conclusions of the dissertation research, documents and materials introduced into scientific circulation supplement significantly and expand modern knowledge on the history of the development of breeding science in Ukraine at the end of XIX - the first half of XX centuries.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Сафар'янс Г. Початок наукової діяльності І. М. Єремеева та його перші дослідження в галузі агрономії (1909–1912 рр.). Етнічна історія народів Європи. Київ, 2021. Вип.64. С.46–52
- 2. Сафар'янс Г. Науково-дослідна робота І. М. Єремеева на Миронівській селекційній станції (1917–1931 рр.). Часопис української історії. Київ, 2021. Вип.44. С.119–128
- 3. Safarians H. I. M. Yeremeiev's activities at the Pushkin branch of the All-Russia Institute of Plant Industry. Історія науки і біографістика. Електронне наукове фахове видання. 2021. №2
- 4. Сафар'янс Г. Селекційна справа України: основні напрямки, завдання та здобутки (на прикладі деяких зернових злакових та технічних культур). Часопис Української історії. Київ, 2022. Вип.45. С.119–128
- 5. Сафар'янс Г.В. Внесок І.М. Єремеева в розвиток селекційної науки України. Історія, культура, пам'ять у науковому вимірі: стан, перспективи: Матеріали ІІ всеукраїнської науково-практичної конференції, 21.05.2021 р., м. Київ, 2021 р. С.27–31

- 6. Сафар'янс Г. В. Історія становлення селекційної науки. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку»: Зб. наук. праць. 24.01.2022 р., Переяслав, 2022. Вип.76. С.32-35
- 7. Сафар'янс Г.В. Історія селекції зернових злакових культур України. Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції «Topical issues of modern science, society and education» (29-31 січня 2022 р.), Харків, 2022. С.1357-1362
- 8. Сафар'янс Г.В. Життєвий шлях та науково-педагогічна діяльність І. М. Єремеева (1887 – 1957 рр.). Матеріали VII міжнародної науково-практичної дистанційної конференції (02-04 жовтня 2022 р.). Львів, 2002. С. 763-770
- 9. Safarians H.V. Ivan Maksymovych Yeremeiev: modern historiography of the problem. Science and innovation of modern world: Матеріали VII Міжнародна науково-практичної конференції. Лондон, Великобританія, 23-25 березня 2023 р. С.528-534

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0118U003850

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коцур Анатолій Петрович

2. Anatolii P. Kotsur

Кваліфікація: д.і.н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7015-8052

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Демуз Інна Олександрівна

2. Inna O. Demuz

Кваліфікація: д. і. н., доц., 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5936-2386

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна наукова сільськогосподарська бібліотека Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496797

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 10, Київ, 03127, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Костюк Майя Володимирівна

2. Maiia V. Kostiuk

Кваліфікація: к.і.н., доц., 07.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8484-2074

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський національний університет садівництва

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 1, Умань, Уманський р-н., 20301, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гончаренко Олексій Миколайович

2. Oleksii M. Honcharenko

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8882-6397

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, буд. 30, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зленко Алла Миколаївна

2. Alla M. Zlenko

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5586-3984

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, буд. 30, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Молоткіна Валентина Костянтинівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Молоткіна Валентина Костянтинівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Сіропол Володимир Олександрович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна